

Preek 2 februari 2025
HWS Ontmoetingskerk
1 Korintiërs 6:12-20

Gemeente van Jezus Christus,

Misschien ken je wel het bekeringsverhaal van Paulus. Paulus, die toen nog Saulus heette, was een jonge farizeeër die druk bezig was met het opbouwen van zijn carrière. Zijn hele leven draaide om het farizeeër zijn en hij was een jong talent dat snel veel invloed opbouwde. Zo was hij ook de belangrijkste bestrijder van het toen nog heel jonge christelijke geloof. In Jeruzalem had hij veel christenen vervolgd waardoor de meeste gelovigen waren weggevlucht. Dat was een flinke mokerslag voor de nog jonge kerk. Jeruzalem, waar het christelijke geloof geboren was, moest worden ontvlucht. Saulus leverde het veel respect op onder de tegenstanders van de kerk. En dus kreeg hij de opdracht om dat trucje nog eens te herhalen in de stad Damascus. Maar op de weg naar Damascus riep Jezus hem tot geloof. Saulus de christenvervolger werd plots christen. Een totale omwenteling had dat tot gevolg. Saulus werd Paulus, niet langer een farizeeër en een christenvervolger, maar een apostel die overal kerken ging stichten.

Jezus leert ons dat tot geloof komen hetzelfde is als opnieuw geboren worden. Het oude leven is afgedaan en er is een nieuw leven ontstaan. Het oude is gestorven en het nieuwe leven staat op uit de dood. Er is een gigantische breuk tussen het oude en het nieuwe... Bij Paulus zien we dat heel duidelijk... Maar als jij kijkt naar je eigen leven... Hoe is dat bij jou? Misschien geloof je nog niet en ben je nog niet opnieuw geboren... Dan zie je niets van die kloof... Het zou zomaar kunnen dat het je wat afschrikt... Maar dat is niet terecht. Het nieuwe leven is... Het echte leven... Zo is je leven bedoeld... Het is zoveel rijker, zoveel mooier dan een leven zonder Jezus. En misschien zit jij hier en herken je dat: ja! Eens geloofde ik nog niet of nog niet echt... Maar toen riep Jezus mij tot geloof en werd ik opnieuw geboren. Schitterend! Misschien kun je heel duidelijk zeggen toen op die dag gebeurde het... Maar het kan evengoed zo zijn dat je terugkijkend op een bepaalde periode in je leven ziet... Ja ergens in die tijd, weken, maanden, jaren... Ergens in die tijd ben ik tot geloof gekomen. Is het nieuwe leven ook in mij begonnen. Opnieuw geboren, begin van het leven met Christus...

Maar het zou ook heel goed kunnen dat je naar je eigen leven kijkt en denkt: ik geloof, ik ben opnieuw geboren... Maar echt sprake van een radicaal nieuw begin... Dat herken ik niet zo... Daar hoeft niets mis mee te zijn. Misschien ben je christelijk opgevoed, heb je altijd al een christelijke levensstijl gehad, en toen kwam je tot geloof... Dan is er een groot verschil in de basis, maar de uitwerking hoeft niet meteen heel anders te worden. Kerkgang bijvoorbeeld. Eerst voelde dat als erbij horen, misschien zelfs wel moeten, toen kwam je tot geloof en toen verlangde je naar de kerkdiensten. In de basis een groot verschil, willen in plaats van moeten, geloven in plaats van niet-geloven, maar voor het oog van de buitenstaander en misschien wel van jezelf verandert er niet veel...

Er kan echter nog een reden zijn waarom je maar weinig verschil merkt tussen het nieuwe en het oude leven... En dat is dat het oude leven in jou nog springlevend is. Het nieuwe, het christelijke is er, maar het oude, het wereldse is er ook. Ik denk dat dat voor elke christen hier op aarde wel min of meer geldt... Maar bij de één is het wereldse meer aanwezig dan bij de ander. In Korinthe was dat ook zeer zeker het geval. Aan de ene kant was daar een kerk met gelovigen, opnieuw-geboren mensen, ze hebben veel gaven en talenten gekregen. Gods Geest leefde en werkte in de mensen. Maar tegelijkertijd speelden de aardse verlangens en ingesleten gewoontes van

zelfvoldaanheid, eigendunk, jaloezie, egocentrisme enz. nog een heel grote rol in de gemeente.

Het is een botsing van twee werelden, van twee heel verschillende levens, van twee tegenovergestelde verlangens... Een botsing die keer op keer en steeds weer in het leven van elke christen plaatsvindt.

Zo ook in het gedeelte waar wij vanochtend over hebben gelezen. 1 Korinthe 6 staat in een gedeelte van de brief waarin Paulus concrete misstanden in de gemeente aanpakt. Paulus heeft gehoord over dingen die in de kerk in Korinthe gebeuren die niet passen bij het christelijke nieuwe leven. En daar spreekt hij ze op aan. Het is dus belangrijk om bij dit gedeelte, en eigenlijk bij alle brieven in het Nieuwe Testament, te onthouden dat het onderdeel is van een gesprek. Paulus richt zich direct tot bepaalde lezers, hij had niet het idee dat hij Bijbelboeken schreef die tweeduizend jaar later in de Ontmoetingskerk in Capelle a/d IJssel werden gelezen. En net zoals in elk gesprek is er bepaalde voorkennis. Paulus weet wat hij heeft verteld aan de Korintiërs en wat zij dus weten. Wij moeten goed lezen en de rest van de Bijbel gebruiken om dit te kunnen snappen. Paulus weet ook wat er speelt in Korinthe, en de mensen daar weten dat ook. Wij weten dat niet en dus moeten we heel nauwkeurig lezen om dat te ontdekken.

Paulus begint ons gedeelte met de woorden: 'U zegt: 'Alles is mij toegestaan.' Maar niet alles is goed voor u. Zeker, alles is mij toegestaan, maar ik mag me door niets laten beheersen.' Dit is de christelijke vrijheid. Voor de Korintiërs en voor Paulus een bekend onderwerp. Voor ons misschien wat onbekender. Paulus schrijft er in verschillende brieven over. Bijvoorbeeld in Romeinen 6: 'we weten dat ons oude bestaan met Hem gekruisigd is omdat er een einde moest komen aan ons zondige leven: we mochten niet langer slaven van de zonde zijn.' Door het geloof in Jezus zijn wij niet langer slaven van de zonde. In ons gedeelte uit 1 Korinthe verwijst Paulus ook naar die gedachte. Het laatste gedeelte luidt: 'Weet u niet dat u niet van uzelf bent? U bent gekocht en betaald, dus bewijs God eer met uw lichaam.'

Als het gaat over slavernij dan denken wij vaak aan de slavernij van enkele eeuwen geleden. Mensen die uit Afrika werden meegenomen om in Amerika een ellendig leven te leiden. Dat was absoluut verschrikkelijk, een inktzwarte pagina in de westerse geschiedenis. Slavernij in de tijd van het Romeinse rijk was veel beschaafder. Slaven werden gezien als mensen. En de slaveneigenaren zorgden in de regel goed voor hun slaven en als ze dat niet deden werden ze daar op aangekeken. En er waren ook veel slaven die, ondanks dat ze slaaf waren, een zeer goed en respectabel leven konden opbouwen. Volgens verschillende historici hadden slaven in de tijd van het Romeinse rijk het gemiddeld genomen beter dan de gemiddelde niet-slaaf die vaak in grote armoede leefde.

Slavernij was in de tijd van Paulus dus niet per definitie iets heel slechts. En uitgaande van die cultuur gebruikt Paulus het beeld dat wij in eerste instantie slaven zijn van de zonde. Slaven, het is niet goed wat je doet, maar tegelijkertijd kun je er ook niet aan ontsnappen. We zijn slachtoffer en dader tegelijkertijd. Maar we worden gekocht en betaald. Waarmee? Met het bloed van Christus. Door het lijden en sterven van Jezus Christus worden wij gekocht en zijn wij niet langer slaven van de zonde... Maar opnieuw de woorden uit 1 Korinthe: 'Weet u niet dat u niet van uzelf bent? U bent gekocht en betaald, dus bewijs God eer met uw lichaam.' Als de ene slaveneigenaar een slaaf koopt van een ander wordt de slaaf niet vrij. Je wordt eigendom van de nieuwe. Christus heeft ons met Zijn bloed gekocht, en zo zijn wij slaven geworden van God.

Maar het verschil tussen beide meesters kan niet groter. Christus richt je op. Geeft je de vrijheid. Geeft je het ware leven... En de zonde... Die vernietigt je... Wanneer je gelooft dan zet Jezus je in de vrijheid. Paulus schrijft: 'alles is mij toegestaan, maar ik mag me door niets laten beheersen.' Ieder mens heeft een meester. Dat is óf de zonde óf dat is Christus. En Christus geeft ons de vrijheid. Geeft ons zelfs de vrijheid om weer terug te keren naar de zonde. Maar dat is niet het goede. Dat brengt alle vloeken van het oude leven weer terug. Aan ons de vrijheid, aan ons de keuze: wat kies je de vrijheid in Christus of de slavernij van de zonde? Paulus schrijft in de brief aan de Kolossenzen: 'Laat dus wat aards in u is afsterven: ontucht, zedeloosheid, hartstocht, lage begeerten en ook hebzucht – hebzucht is afgoderij –,' Wat kies jij?

De Korintiërs hadden ook die keuze. En in ons Bijbelgedeelte geeft Paulus een concreet voorbeeld waar de christenen in Korinthe kozen voor de slavernij van de zonde. Het gaat over seks. Seks met hoeren en meer algemeen over ontucht.

Korinthe was een stad waar men erin geloofde dat je ruim baan moest geven aan je lichamelijke verlangens. De grootste tempel in Korinthe was gewijd aan de godin Aphrodite, godin van de liefde en de seksualiteit. Deze tempel was op een hoog punt in de stad gebouwd en elke nacht kwamen er uit die tempel ruim duizend tempelprostituees tevoorschijn op zoek naar mannen om mee te slapen. Daarnaast was er nog veel meer hoerij. Grote feesten bijvoorbeeld liepen uit op grootse orgiën. Overspel was aan de orde van de dag in Korinthe...

En stel je nu eens voor dat jij daar woont en dat je gelooft... Hoe ga jij daarmee om? Je bent bijvoorbeeld aanwezig op een feest dat verandert in een orgie... Doe jij mee? Of? In de kerk in Korinthe had je twee reacties daarop die Paulus keihard afkeurt. De eerste was van die mensen die zeiden: 'Alles is mij toegestaan'. Dus ik doe mee. Het lichaam heeft zo zijn behoeften, dus waarom niet? Overspel, ontucht... De andere reactie die Paulus afkeurt zien we in 1 Korinthe 7. De geheelonthouders. Lichamelijk is vies, hoort niet in de kerk en dus geen enkele seksuele gemeenschap. Zelfs niet tussen een getrouwd echtpaar. Dat keurt Paulus ook af. Beide uitersten zijn niet goed volgens Paulus.

En Paulus legt uit waarom... Het lichaam is een kostbaar iets... We lezen over het lichaam: 'het is er voor de Heer en de Heer is er voor het lichaam.' En we lezen ook: 'Weet u niet dat uw lichaam een deel is van het lichaam van Christus?' Dit was voor de christenen in Korinthe lastig te bevatten. In het Griekse denken was het lichaam onbelangrijk. Of werd het lichaam zelfs gezien als een gevangenis. Dat wat echt telde was de ziel van een mens. Dat leeft door na de dood, bevrijd van het juk van de gevangenis. Zo geloven ook veel christenen nu nog steeds. Na de dood gaat mijn ziel naar de hemel en daarmee klaar. Paulus leert ons echter dat de hemel slechts een tussenstation is. Wanneer Jezus terugkomt breken alle graven open en komen alle lichamen weer tot leven. Wij keren terug tot het lichaam waar we ons nu in bevinden. Het lichaam is kostbaar.

Misschien vind je dat best lastig... Dat we terugkeren in dit lichaam... Want wat als je helemaal niet blij bent met je lichaam? Misschien heb je er wel grote moeite mee... We zongen eerder deze dienst van Psalm 139. In de Bijbel staat daar over de schepping van ons lichaam: 'Ik loof U om het ontzaglijke wonder van mijn bestaan, wonderbaarlijk is wat U gemaakt hebt.' Jouw lichaam is wonderlijk en door God gemaakt. Hij heeft het ons gegeven. Dat kan met gebreken komen. Een handicap, of ouderdom. Dat zal God herstellen in de toekomst, maar verder... Jouw lichaam is en blijft jouw lichaam tot in eeuwigheid. Gemaakt door God, op wonderlijke wijze. Het is jouw thuis... En meer nog het is een wezenlijk onderdeel van wie jij bent, en zal zijn in de toekomst.

Dat begrepen de Korintiërs niet en daarom gaven ze zich dus ook over aan die ontucht... Maar daarmee onderschatten ze wat voor kwaad dat kan doen. Paulus schrijft: 'Geen enkele andere zonde die een mens kan begaan tast het lichaam aan, maar wie ontucht pleegt zondigt tegen het eigen lichaam.' Roken, drugs, alcohol... Suïcide... Dat tast het lichaam in eeuwigheidsperspectief allemaal niet aan... Ontucht wel...

Ontucht... Lastig woord... Wat betekent het eigenlijk? Het Griekse woord wat hier staat is Porneia. Daar komt ons woord porno ook vandaan... Maar wat betekent het? Porneia is een verzamelnaam voor alle vormen van seksuele gemeenschap buiten het huwelijk... Dat is dus heel breed... En in onze cultuur vraag je je misschien af: wat is daar mis mee? Paulus zegt tegen mensen in een cultuur waar seks nog veel gewoner was: 'Ga ontucht uit de weg!' Meer letterlijk vertaald: 'Vlucht weg van de ontucht!' Denk ook aan Jozef in Egypte die wegvlochtte bij de vrouw van Potifar vandaan.

Maar wat is er dan mis mee? Waarom zou ontucht het lichaam aantasten? In de seksuele gemeenschap geef je jezelf. Compleet... Paulus verwijst naar de huwelijksleer van de Bijbel: door seksuele gemeenschap word je één. Je vindt elkaar en je nadert elkaar op een diepgaand niveau die verder onmogelijk is... Je wordt één... Jouw lichaam en ziel worden vervlochten met een ander mens... Gods geschenk aan jullie relatie, kroon op jullie trouwverbond.

Als je in Korinthe op zo'n manier leefde viel je op... Dat kon niet anders. Als een vuurtoren in een donkere nacht... In onze cultuur is dat misschien iets minder, maar ook... En zeker ook op andere vlakken. Wanneer je in Christus leeft, dan valt dat op... Dan ben je anders... Dan ben je een licht...

Of in de woorden van Paulus hier: 'Of weet u niet dat uw lichaam een tempel is van de heilige Geest, die in u woont en die u ontvangen hebt van God?' Wanneer je gelooft woont in jouw lichaam de Heilige Geest. Het is een eenheid. Net als het huwelijk... Eerder in de brief wordt de christelijke gemeente ook al een tempel van God genoemd. Daar is de gemeente de tempel. Maar elke christen afzonderlijk ook... Een tempel... Jezus zelf gebruikt ook het beeld van een huwelijk. Christus de bruidegom, de kerk is Zijn bruid. Ze zijn samen één lichaam. Christus verweeft zichzelf met ons...

Wij die slaven van de zonde zijn. Wij worden vrijgekocht door het bloed van Christus... Hij is onze nieuwe meester, maar geeft ons de vrijheid... Meer nog Christus gaat het huwelijk met ons aan... Die diepe verworvenheid... Die eenheid... Dat is een onvoorstelbaar prachtig iets... Jezus geeft het ons... Net als dat Hij onze huwelijksrelaties zegent... Ons een eenheid laat vormen... Laten wij Hem danken, Hem eren... In vrijheid ervoor kiezen om het aardse in ons te laten afsterven... U bent gekocht en betaald, dus bewijs God eer met uw lichaam. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410